

התנועה הטיפוסית של הסאלוקי

בתקן הגזע של הסאלוקי מוזכרת תנועתו האפיינית: " תנועה חלקה, זורמת וחסרת מאמץ בטרוט. קלה ומתרוממת גם בשליחה וגם בדחיפה ללא שמץ של הקני או נפילה."

לפני שננתח את אופי התנועה, נסביר את המושגים.

טרוט – זהו סוג התנועה האפיינית בתערוכות הכלבים, ריצה קלה. הרגליים האלכסוניות נעות באותו זמן ובאותו כיוון. (ימין קדמית ושמאל אחורית), בכל זמן יש 2 כפות אלכסוניות על הקרקע. **דהרה – גאלופ** – זהו סוג התנועה האופייני לכלבי רוח, הרגליים נעות בקצב משתנה, כך שבכל זמן יש רק כפה אחת על הקרקע, ובחלקי התנועה אף אחת מהכפות אינה נוגעת בקרקע – מצב הנקרא דהירת רחיפה כפולה Double Suspension Gallop.

שליחה – שליחת הרגל הקדמית לפני. המרחק המירבי אליו מגיעה הכפה הקדמית. **דחיפה** – דחיפת הרגל האחורית מאחור בתנועה מבטאת את עוצמת הצעד והזיוות האחורי. המרחק המירבי אליו מתיישרת הכפה האחורית.

הקני – תנועה קדמית טיפוסית לסוסי הקני (למירוצי כרכרות) מתבטאת בהרמה גבוהה של הגפיים הקדמיות ופחות של האחוריות. זוהי תנועה מעייפת.

נפילה – תנועה קדמית בה הגוף נופל קדימה אל הגפיים הקדמיות.

באלישה ובוטן ספקטור אל ראזאל באימוני ריצה בראשל"צ (צילום – ד"ר משה פורת)

כל מי שמתבונן בכלבי הסאלוקים שרצים בטרוט (לא דוהרים) מתרשם מהקלילות בה הם כאילו מרחפים באויר. כאילו כוח המשיכה אינו עובד עליהם, וכאילו אינם שוקלים 30-35 ק"ג, יש בתנועה הטיפוסית שלהם קסם אצילי שובה לב.

כשמתבוננים בתנועה של כלב הרועים הגרמני בזירה, מחפשים דווקא בעוצמה, בשליחה הארוכה קדימה ובדחיפה החזקה מאחור יחד עם גב יציב וחזק את התנועה הטיפוסית.

את טיפוסיות התנועה של רוב כלבי הטריירים מוצאים בתנועת מטוטלת מדודה של הגפיים, ואילו הבולדוג האנגלי מדגים תנועה טיפוסית איטית ומתגלגלת מצד לצד בשל מבנהו הרחב מלפנים וצר מאחור.

לעומת אלו לסאלוקי תנועה קלילה, מרחפת, חסרת מאמץ, שמדגישה את היכולת המדהימה שלו לעבור תוך שבריר של שניה לדהירה מהירה ותכליתית, ואת הסיבולת הגבוהה שלו שמאפשרת לו לנוע בחופשיות למרחקים ארוכים.

בעוד שהגרייהאונד והוויפט הם ספרינטרים למרחקים קצרים, מגיעים למהירות גבוהה תוך זמן קצר, אבל אינם מסוגלים להתמיד בה לאורך זמן, הסאלוקי הוא ספרינטר למרחקים ארוכים, והוא מסוגל להתמיד לאורך מרחקים וזמנים ארוכים יותר.

בטבע מתנהל הסאלוקי בקלילות תוך כדי חיפוש ציד, תנועתו קלה וחסכונית מאד באנרגיה, נראית חסרת מאמץ לחלוטין. את המאמץ הוא ישקיע ברגע שאיתר מטרת ציד, ואז הוא נדרך כולו ובדהירה מרחפת נורה לכיוון הצייד.

על פי עדותם של אנשי רשות הטבע והגנים, הסאלוקים שנתפסו בנגב בעת ציד צבאים, למשל, מצליחים לבצע את הצייד בשל יכולתם האדירה להתיש את הצבי במירדף מטורף, מירדף שהוא מעבר ליכולת הלבבית של הצבי, אבל הוא סוד כוחו של הסאלוקי. בזירת השיפוט כמובן אין מקום למירדפים ודהירות, שיפוט התנועה מתבצע בריצה קלה – ריצת הטרוט. די שכיח לראות כלבים מגזעים אחרים – רטריברים, בוקסרים, רועים גרמני, שלאחר כמה סיבובי ריצה בזירה מתעייפים, מאיטים, ולפעמים ממש "מתפרקים"...

זו ממש לא התמונה בזירת הסאלוקי. כאן בד"כ מחזה מלבב של כלבים מרחפים. כל צעד מכיל בצד דחיפה קלה גם התרוממות קפיצית בצורה שוטפת וחלקה, מבלי שירים גבוה את הרגליים הקדמיות (דמוי הקני) ומבלי שיפול קדימה כפי שקורה בגזעים האחרים ש"מתפרקים" בתנועה.

פיסות הרגליים הגמישות נותנות את הקפיצות, המבנה השרירי החזק נותן את יכולת הריחוף שיש בו מין אלמנט של ריקוד.

לצערי, שופטים לא מעטים, שכלבי הרוח אינם תחום מומחיותם, אינם מבינים את האופי המיוחד של תנועת כלבי הרוח בכלל והסאלוקי בפרט.

חשיפה מוגזמת של שופטים אלו לתחרויות על מנצחי הקבוצות וכוכב התערוכה בזירה המרכזית, מקהה עוד יותר את יכולת ההבחנה של אותם שופטים כשמדובר בתנועה הטיפוסית לכלבי הרוח. כשאני שומעת בצד הזירה המרכזית, את התפעלותו של שופט שכזה בסגנון - "איזו שליחה ודחיפה נהדרים יש לסאלוקי הזה..." , אני מסיקה שהוא אינו מבין דבר וחצי דבר בתנועה הטיפוסית של הסאלוקי. שכן לסאלוקי לא צריכה להיות שליחה ודחיפה מקסימליים בזמן הטרוט בזירה, וגם לא יכולה להיות לו, שכן בניגוד לכלב הרועים הגרמני עם זיוות הגפיים המוגזם, לסאלוקי צריך להיות זיוות בינוני ובמידה שלא תפריע בתנועתו הקלילה והחסכונית.

מציג מקצועי שמבין את הגזע שהוא מציג, לא יתפתה להדהיר את כלבו בזירה על מנת להרשים את הצופים, אלא ישאר נאמן לאופי התנועה הטיפוסית של הגזע. ולסאלוקי צריך לתת את קצב הטרוט הקליל שלו בזירה, זהו הקצב בו הוא נע למרחקים ארוכים, ואותו הוא קוטע בדהרות מדהימות ברגע שהוא מבחין בצייד.

בשבועון "עולם הכלב" האנגלי מצאתי שני שרטוטים המדגימים את הנושא היטב (מעשה ידיו של רוברט קול המוכשר). בראשון (מימין) מבנה גופו וניתוח תנועתו של הסאלוקי ה"מרשים" אבל הלא כל כך טיפוסית, או כפי שהוא קורא לו Tremendous Reach And Drive – TRAD, ובשני (משמאל) מבנה גופו וניתוח תנועתו של הסאלוקי הטיפוסי – Correct Mover.

